

INGLIZ TILINI O'QTISHDA AXBOROT TEKNOLOGIYALARINING FOYDALI TOMONLARI

Yo'ldashev Axrorjon
Qo'qon universiteti Raqamli texnologiyalar va
matematika kafedrasи o'qituvchisi

Annotatsiya: Bu maqolada, Ingliz tilini o'qitishda axborot texnologiyalarining foydali tomonlari ko'rsatilgan. Bu tomonlar turli xil bo'lib, misol uchun, online resurslar va darsliklar, interaktiv darslar va o'quv dasturlari kabi. Axborot texnologiyalaridan foydalanish uni o'qituvchilar uchun oson qiladi va o'quvchilar bilimlarni yanada yaxshilashga yordam beradi. Bu maqola Ingliz tili o'qituvchilari uchun qulaydir.

Kalit so'zlar: Ingliz tili, online, texnologiya, resurs, interaktiv, o'quvchi, til, IT, platforma, veb-sayt.

Axborot texnologiyalari (IT) bizning kundalik hayotimizda inqilob qildi va uning eng chuqur ta'siridan biri ta'limga bo'ldi. Onlayn manbalar, platformalar va dasturiy ta'minotning ortib borishi bilan ingliz tilini ikkinchi til (ESL) sifatida o'rganuvchilar endi o'rganish va amaliyotni osonlashtiradigan ko'plab resurslardan foydalanishlari mumkin. Ushbu maqola biz ingliz tilini o'rganishda axborot texnologiyalarining turli afzalliklarini, o'quv materiallariga kirishni yaxshilashdan tortib, til o'rganishda muloqot va hamkorlikni kuchaytirishgacha muhokama qilamiz. Ingliz tilini o'rganishda IT ning afzalliklari asosida uning o'quvchilarga keng ko'lamli o'quv materiallaridan foydalanish imkoniyatini taqdim etish qobiliyati yotadi. Til o'rganishning an'anaviy usullari, masalan, darsliklar va auditoriyadagi ma'ruzalar vaqt va xarajatlar bilan chegaralanganligi sababli cheklangan. Biroq, til o'rganish uchun IT-platformalarning rivojlanishi bilan o'quvchilar o'zlarining til ko'nikmalarini mashq qilish uchun turli xil haqiqiy matnlar, audio va video yozuvlar, shuningdek, interaktiv mashqlar va viktorinalardan foydalanishlari mumkin. Masalan, Duolingo, Babbel va Rosetta Stone kabi veb-saytlar o'quvchilarga grammatik mashqlardan tortib onlayn viktorinalar va til o'yinlarigacha bo'lgan keng til resurslaridan foydalanish imkoniyatini beradi. Bunday manbalar ingliz tilini o'rganuvchilarning o'qish, yozish, gapirish va tinglash qobiliyatlarini o'rgatishda bebahodir.

Til o'rganishda IT ning yana bir afzalligi shundaki, u ingliz tilini o'rganuvchilarga o'zlarining shaxsiy ehtiyojlari va qiziqishlariga mos keladigan materiallardan foydalanish imkonini beradi. Turli odamlarning qiziqishlari va o'rganish uslublari har xil bo'lib, an'anaviy ta'lif resurslari har doim ham ushbu o'ziga xos ehtiyojlarni qondira olmaydi. Biroq, onlayn platformalar individual o'quvchilarning qiziqishlari va o'rganish uslublariga mos keladigan maxsus moslashtirilgan resurslarni taqdim etishga qodir. Misol uchun, moliya yoki tibbiyotga qiziqqan ingliz tilini o'rganuvchi o'z qiziqqan sohalarida yanada ixtisoslashgan so'z boyligini yaratishga yordam berish uchun bunday mavzular bo'yicha jurnallar, maqolalar va podkastlar kabi haqiqiy manbalardan foydalanishi mumkin. Ushbu moslashtirilgan yondashuv samaraliroq o'rganishni osonlashtiradi va o'quvchilarga uzoq muddatda g'ayratli va faol bo'lishga yordam beradi.

Til o'rganishda IT ning yana bir muhim afzalligi - bu o'quvchilar o'rtasida muloqot va hamkorlikni kuchaytirish qobiliyatidir. Til o'rganish juda ko'p muloqot amaliyotini talab qiladi va IT buni onlayn forumlar va chat xonalari orqali osonlashtirishga yordam beradi, bu erda o'quvchilar qo'llab-quvvatlovchi jamoada bir-birlari bilan muloqot qilishlari mumkin. Facebook, Twitter va Instagram kabi ijtimoiy media platformalaridan foydalanish, shuningdek, ingliz tilini o'rganuvchilarga butun dunyo bo'ylab boshqa o'quvchilar bilan bog'lanishga va ingliz tilida muloqot qilishni mashq qilishga yordam beradi. Bunday o'zaro

ta'sir o'quvchilarga o'zlarining til ko'nikmalarini yaxshilashga yordam beradi va haqiqiy hayotda ingliz tilidan foydalanishda ko'proq ishonch hosil qiladi.

Axborot texnologiyalari, shuningdek, o'quvchilarga ingliz tilini samaraliroq o'rganishga yordam beradigan turli texnologik vositalarni ham olib keldi. Misol uchun, Quizlet va Memrise kabi platformalar o'rganish tezligini tezlashtirish uchun innovatsion usullarni yaratish uchun texnologik yutuqlardan foydalangan. Ushbu platformalar o'quvchilarga interaktiv o'yinlar, kartalar va viktorinalar orqali lug'at ma'lumotlarini yodlash imkonini beruvchi xususiyatlarni taklif etadi. "Pronunciation Power" va "EnglishCentral" kabi nutqni aniqlash dasturlari o'quvchilarga talaffuz va intonatsiyani mashq qilishda, shuningdek, ularning ishlashi haqida fikr-mulohaza olishda yordam beradi. Bunday texnologik vositalar o'quvchilarga tez va samarali malakaga erishishga yordam beradi.

Ingliz tilini o'rganishda IT dan foydalanish ham tilni o'rganishni odamlarning keng doirasi uchun qulayroq qildi. Ingliz tili global tildir va butun dunyo bo'ylab uni o'rganishga intilayotgan millionlab odamlar bor. Biroq, ingliz tilini o'rganishning an'anaviy usullari, masalan, qimmat til muktablarida o'qish yoki chet elda o'qish, ko'p o'quvchilarning qo'lidan kelmaydi. Yaxshiyamki, til o'rganishda ITning paydo bo'lishi bilan ingliz tilini o'rganish har qachongidan ham qulayroq bo'ldi. Onlayn materiallar va resurslarga osongina kirish mumkin va o'quvchilar ularga dunyoning istalgan joyidan o'zlariga qulaylik bilan kirishlari mumkin. Ushbu rivojlanish til o'rganishni demokratlashtirdi va millionlab ingliz tilini o'rganuvchilar uchun malakaga erishish uchun imkoniyatlar ochdi. Bundan tashqari, IT har xil turdag'i o'quvchilarning ehtiyojlarini qondira oladigan ingliz tilini o'rganishning yangi va innovatsion usullarini olib keldi. Masalan, onlayn va yuzma-yuz sinfda o'qitishning kombinatsiyasi bo'lgan aralash ta'lim til ta'limining yanada moslashtirilgan usuli sifatida qabul qilingan. Ushbu yondashuv moslashuvchanlikni, kurs mazmunini moslashtirishni va talabalar va o'qituvchilar o'rtaida ko'proq interaktivlikni ta'minlaydi. Immersiv o'rganish va o'yinlashtirish kabi boshqa usullar o'quvchilarni jalb qilishda va ularga yangi lug'at va grammatik tuzilmalarni saqlab qolishda yordam berishda yuqori samarali ekanligi isbotlangan. AT bunday innovatsion usullarni ishlab chiqishga yordam berdi va ularni butun dunyo bo'ylab o'quvchilarga taqdim etdi.

Nihoyat, ingliz tilini o'rganishda IT dan foydalanish ingliz tilini o'rganuvchilar va ona tilida so'zlashuvchilar o'rtaida tafovutni bartaraf etishga yordam berdi. IT platformalari o'quvchilarga ona tilida so'zlashuvchilar bilan bog'lanish va real muloqot amaliyotida qatnashish imkoniyatini yaratdi. Bunday o'zaro ta'sir nafaqat tilning tabiiy kontekstida ta'sir o'tkazishni ta'minlabgina qolmay, balki samarali muloqot qilish uchun zarur bo'lgan madaniy bilim va kommunikativ ko'nikmalarni egallashni ham osonlashtiradi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, IT ingliz tilini o'rganishga o'quv resurslari va moslashtirilgan o'quv materiallariga kirishni kengaytirishdan tortib hamkorlik va muloqotni yaxshilashgacha ko'p foya keltirdi. IT platformalari va resurslarining ommaviyligi ortib borayotganligi sababli, ingliz tilini o'rganuvchilar endi til o'rganish maqsadlariga yanada samarali erishishda yordam beradigan ko'plab materiallardan foydalanishlari mumkin. Innovatsion vositalar va o'qitish usullarining rivojlanishi ham til o'rganish jarayonini yanada qiziqarli va samaraliroq qildi, bu esa o'quvchilarga har qachongidan ham tezroq malakaga erishishga yordam berdi. Ushbu ko'plab afzalliklarni hisobga olgan holda, axborot texnologiyalari butun dunyo bo'ylab ingliz va boshqa tillarni o'rganishda hal qiluvchi rol o'ynashda davom etishi aniq.

Foydalilanigan adabiyotlar ro'yhati:

1. Yo'ldashev, A. (2022). Ta'linda suniy intellektning imkoniyatlari. Academic research in educational sciences, 3(11), 726-729.

2. Yuldashev, A., & Xusanova, M. (2022). THE ROLE OF STUDENT VOICES IN THE DEVELOPMENT OF INCLUSIVE EDUCATION. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF EDUCATION AND COMPUTER SCIENCES (CAJECS), 1(6), 29-32.
3. Yo'ldashev, A., & Solidjonov, D. (2022). Yangi innovatsion texnologiyalar va ularni ta'lif olish muhhitida qo'llanishi. Yosh Tadqiqotchi Jurnalni, 1(3), 198-204.
4. Yo'Ldashev, A., & Nazarova, G. (2022). Boshlang'ich ta'lif o'quvchilarini kasbga yo'naltirishda dastlabki pedagogik jarayonlar. Science and Education, 3(6), 618-623.
5. Yuldashev, A., & Xusanova, M. (2022). The role of student voices in the development of inclusive education. central asian journal of education and computer sciences (cajecs), 1(6), 29-32.
6. Dildora, R., & Muxlisa, P. (2022). Maktabda zamonaviy ta'lif muhitini yaratish.
7. Lolaxon, K., & Zubaydaxon, J. (2022). Boshlang'ich ta'limda yozuvga o'rgatish usullari.
8. Fotimaxon, A., & Nodiraxon, A. (2022). Boshlang'ich ta'limda innovatsion yondashuv.
9. Axrorjon, Y., Madinaxon, S., Umida, M., & Alijon, M. (2022). Internet texnologiyalari innovatsiyalar. Sun'iy intelektni rivojlantirish. Ta'lif fidoyilari, 7(8).
10. Yo'ldashev, A. (2023). Elektron ta'lifning jamiyatdag'i tadbig'i. Yosh Tadqiqotchi Jurnalni, 2(2), 105-107.